

Bőven van tehát alkalom arra, hogy az ember nemi ösztönét a fajfenntartás szándéka nélkül, házasságon kívül kielégítse.

(*Budapest, 1939*)

A mai Magyarország erkölcsrajza. Korunk kritikája 1918–1933

PAPP JENŐ³⁹

A férfiak a háború alatt elragadónak találták a szerelmet, a nők sokat engedtek a tartózkodásból, a büszkeséget leolvasztotta róluk a tűzvonal, amelyet ők soha nem láttak és könnyebben adták a csókot, mert ők is a végveszély nyomása alá kerültek, akárcsak a férfiak. A szerelem árnyalatokban él, elemei a megérintés, a mosoly, suttogás, sóhaj, együttlét, vágyakozás, várakozás, találka, kar karba öltése, az ölelés és a sok elhallgatott szó, amelyekből virágcsokrok születnek. Ezeket a légies alkatrészeket mind hanyatt-homlok futásra kényszerítette az ágyúdörgés, halál, szuronyroham, srapnell, lövészárók, sebesülés, kórház és az égbekiáltó nyomorúság, amelyikből a háború tevődött össze. [...]

A nők voltak e kor nemesfémgyűjtő állomásai. Tapadt ehhez nemesve-rejtek, csalások, bukás, roncsolt idegzet, temérdek izgalomban született epe- és vesekő, tapadt sok börtön, vesszőfutás és krónikus álmatlanság, de kimódolta, hogy hölgyei el ne maradjanak Párizs mögött. A férfiakat lehet a szertelenség vádjával illetni s az is igaz, hogy egymást becsapták, hogy

³⁹ Író, újságíró (1891–1967), Emőd Tamás és Dutka Ákos baráti társaságának tagja. Az *Új Nemzedék*, a *Magyarság*, az *Új Magyarság* című lapok munkatársa, a *Magyar Úrinők Lapjának* szerkesztője. A negyvenes években a *Film*, *Színház*, *Muzsika* munkatársa, az *Új Magyar Színház* dramaturgja. Az 1930-ban megindított rádiókronika műfajának megteremtője (1942-ig).

telesírták egymás fülét s hogy nem vetették meg a földnek azt a gyönyörét, amelyet a nő közelében kell keresni.

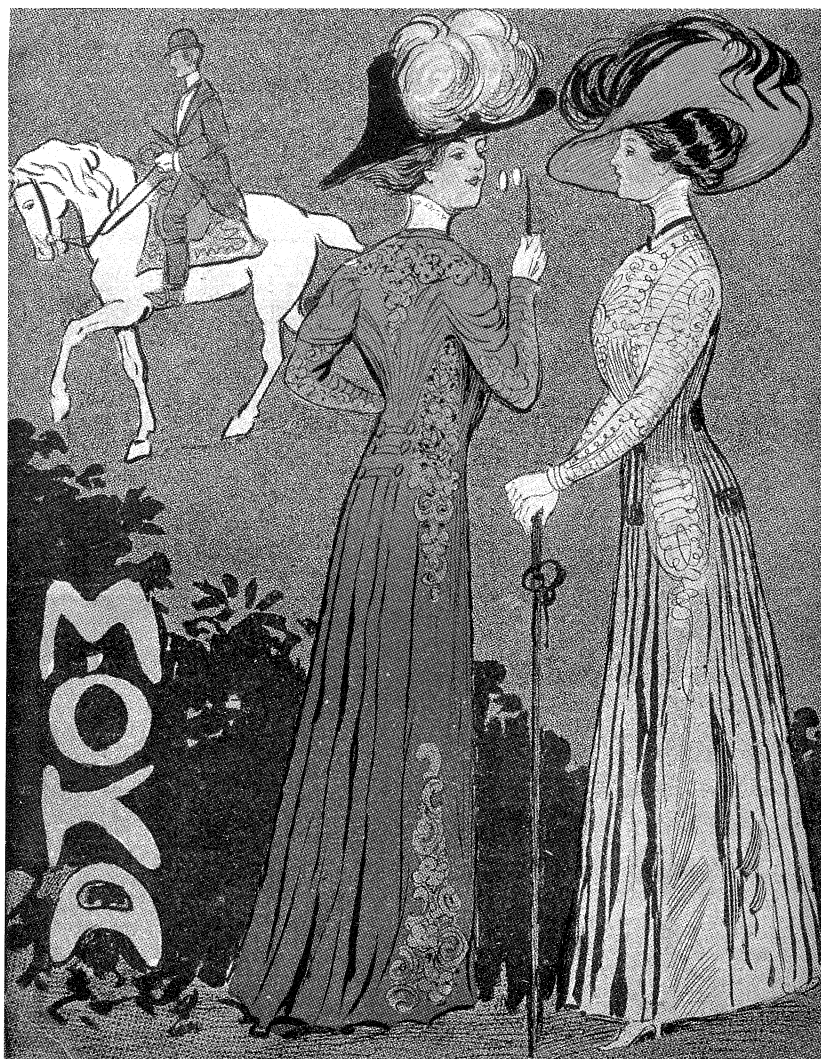
[...]

A színház bizonyára összeroskadt volna, ha egy hódító és bátor közvélemény megterheli a maga kívánalmaival. S a meleg mocsarakat kedvelő művészet is fuldoklott és zokogott volna egy igazi új stílus kíméletlen szélviharaiban. Inkább meghaltak volna az enervált és erotikus lelkek, de nem ismerték volna el, hogy a színpadon is át kell ereszteni a nagy nyomorúság idején a szarmata síkságok szeleit. Hogy kisöpörjék a sok irodalmi szemetet.

A sokkal fürgébb film vígan betetőzte a háború utáni kultúrát olyan nemzetközi szemfényvesztéssel, amelyik mindenre jó volt, csak arra nem, hogy ébren tartsa ebben a népben a kielégíhetetlenség vágyát. Első-, másod- és harmadhetes mozik sötétkamráiban jutottak hozzá a legfelső, közép- és alsó rétegek a legízletesebb tömegkoszthoz, amelyik finomabb falatokat is osztogatott és behálózta áldozatait a könnyű és olcsó szórakozás örömeivel. A POLGÁRI MOCSARASÍTÁS LEGKIVÁLÓBB ESZKÖZE A NEMZETKÖZI FILM volt, az elálmosítást, beletörődést, az igénytelenség és lealacsonyodás legfelső fokát éppen azáltal lehetett elérni, hogy néhány fillérért bemutatták a népnek az egész nagyvilágot, megkívántatták vele a hollywoodi csillagok pálmáskertjeit, az amerikai cowbojak hőstetteit, az angol és német és francia társadalmi és történelmi nagyságokat, égis magasztalt idegen nőket és tehetséges idegen színészeket. [...] A költészet s az irodalom először csak kitért a háború elől, aztán hátgerincén érezte a filmlepedők és mozik tömegtermelését, a ponyvák, Tarzanok, detektívregények dagályát. [...]

Igaz, hogy Magyarországon ebben az időben senki se bukott el, csak az, aki önmaga feküdt végig a közélet porondján. Akiben találtatott annyi életrevalóság, hogy kiálljon bandázs nélkül a legnagyobb nyilvánosság elé, az nyert. Addig zengték a NYILVÁNOSSÁG GYÓGYÍTÓ EREJÉT, hogy a végén ezzel is visszaéltek. Ebben a rostává lőtt morlális légkörben egyenesen bámulatos, hogy a középosztály még mindig tartja a frontot és valami hősiességgel, a nosztalgia langyos melege mellett bízik a saját erejében és jövőjében. [...] Kitart. És ez a legtöbb.

(Budapest, 1934. 118., 82–83., 188–189., 42., 44.)



Az 1909-ben induló *Móka* című erotikus élclap címlapja
1909. október 20. 21. sz.